

TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

S P R E N D I M A S

ATSISAKYTI IŠKELTI DRAUSMĖS BYLĄ TEISĖJAMS M. K., L. B. IR V. Z.

2019 m. gegužės 2 d. Nr. 18 P-2
Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – ir Komisija), dalyvaujant Aurelijui Gutauskui (pirmininkas), Sigitai Jokimaitei, Gintautui Būgai (pranešėjas), Tomui Janeliūnui, Jurgitai Paužaitei - Kulvinskienei,

sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Jovitai Ramanauskienei,

dalyvaujant teisėjai I.Š., Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjos I.Š. prašymą iškelti drausmės bylas Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkui M. K., Vilniaus apygardos teismo teisėjui V.Z. ir Vilniaus apygardos teismo pirmininkei L.B., susipažinusi su medžiaga, išklausiusi pareiškėjos I.Š. žodinių paaiškinimų,

n u s t a t ė :

Teisėjų etikos ir drausmės komisijai pateiktame teikime teisėja I.Š. nurodo, kad teisėjas M. K., eidamas Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko pavaduotojo pareigas:

1) 2017-08-30 pagal šio teismo pirmininkės L.B. įsakymą Nr. V-59 atliko patikrinimą ir surašė „Teisėjos I.Š. veiklos patikrinimo išvadą“ TSDR-40S, kurioje be kitų aplinkybių nurodė, kad nustatytos tam tikros neigiamos tendencijos teisėjos darbe organizaciniu požiūriu: 1) nustatyti 7 teismo sprendimų paskelbimo atidėjimo atvejai, nenurodant atidėjimo priežasties arba nurodant, kad nespėjo surašyti sprendimo. Konstatuojama, kad ji dėl netinkamo savo darbo organizavimo, teismo posėdžių sekretorių darbo organizavimo, galimai nespėjo jų surašyti; 2) konstatuojama, kad 5 kartus LITEKO rasti teisėjos rašytinių apsirikimo klaidų taisymai. Spėjama, kad teisėja nėra pakankamai atidi ir rūpestinga, tai gali būti dėl netinkamo darbo organizavimo; 3) konstatuoti atvejai, kada teisėja posėdžiauja pernelyg intensyviai, tuo pažeidžia teismo personalo, proceso dalyvių teisę į darbo ir poilsio režimą, dėl to teismo posėdžių sekretorės nespėja darbo laiku surašyti protokolų atlikti kitus būtinuosius veiksmus, - turi dirbti po darbo laiko, pažeisti jų surašymo ar atlikimo terminus; 4) teismo posėdžius teisėja pradeda 10-čia, 21-a, 25-iomis minutėmis vėliau ir tai nuolat pasikartojantis reiškinys. Pažeidinėja TEK 6 str., įtvirtinto pagarbos žmogui principo teisėjo darbe nuostatas; 5) paskyrė posėdį dėl kardomosios priemonės 2015-06-30 13.00 (penktadienį); 6) 2015-06-05 teisėja teismo posėdyje menkinančiai atsiliepė apie teismo posėdžių sekretorę, bandė jai perkelti teisėjo pareigą – liudytojo prisaikdinimą. Išvadoje teigiama, kad toks teisėjos elgesys neatitinka TEK 6 str. ir 13 str. reikalavimų.

Teisėja I.Š. su patikrinimo išvadoje nurodytais teiginiais nesutinka ir teigia, kad 2017-08-30 patikrinimas atliktas nesilaikant 2015-12-18 Teisėjų tarybos nutarimu „Dėl administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų nuostatų, nes jai nesuprantami patikrinimo tikslai.

Teisėja I.Š. nesutinka su išvadomis, nes dėl bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso efektyvumo jokių pastabų niekada neturėjo, taip pat neturėjo jokių skundų dėl netinkamo elgesio su proceso dalyviais ar teismo darbuotojais, teisėjos teigimu ji bylų nagrinėjimui visada pasiruošia tinkamai, posėdžiauja tiek kiek reikia, kad išnagrinėtų bylą, o jos darbo metu gal buvo tik keli atvejai, kad posėdžiai užtrukdavo keliomis minutėmis pietų pertraukos metu, tačiau tai buvo sąlygota objektyvių priežasčių. Teisėja nurodė, kad ji negali atsakyti, kodėl teismo posėdžių sekretoriai nespėja atlikti savo funkcijų, teisėja savo darbo laiką suplanuoja taip, kad spėtų, tačiau teismo posėdžių sekretorių nespėjimą gali sąlygoti tai, kad administracija juos įpareigoja atlikti ir kitų teisėjų sekretorių funkcijas. Teisėja mano, kad teismo administracija negali teisėjui nurodyti, kada ir kaip, kokias bylas nagrinėti, kaip organizuoti teismo posėdžius, parinkti bylos nagrinėjimo taktiką. Teigia, kad tai ji supranta kaip kišimąsi į teisėjo veiklą, trukdymu teisėjui vykdyti teisingumą. Taip pat teisėja nurodo, kad susirinkimų metu ji gynė savo, kaip teisėjos interesus, naudojosi teise pasisakyti, replikuoti, tačiau teismo pirmininkas atkreipia dėmesį į jos asmenį, o ne į argumentus, be to, teisėja siekdama apginti save, ėmė duomenis iš LITEKO, kad palygintų savo darbą su kitų teisėjų.

2) Teisėjas M. K., eidamas Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko pavaduotojo pareigas, 2017-11-24 susirinkimo metu pagrasino teisėjai I.Š., jog gali kreiptis į Teisėjų etikos komisiją dėl drausmės bylos inicijavimo, nes ji peržengdama savo kompetencijos ribas tikrino kitus teisėjus LITEKO sistemoje.

3) Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkas M.K.2018 m. rugpjūčio 30 d. parengė ir surašė „Nuomonę apie teisėjos I. Š. asmenines savybes, svarbias aukštesnės pakopos teismo pareigoms užimti“, kurioje be kitų aplinkybių nurodė, kad praktikoje pas teisėją pasikartoja atvejai, kai procesinio sprendimo priėmimas atidedamas ne vieną kartą, nenurodant priežasties; posėdžius teisėja ne visada organizuoja tinkamai, posėdžiauja ir poilsio metu, nesiteiraujama nei posėdžių sekretoriaus nei kitų proceso dalyvių nuomonės ar tai nesukels nepatogumų; nurodytas atvejis iš 2015 m. birželio 9 d. teismo posėdžio, kad teismo posėdyje menkinančiai teisėja atsiliepė apie teismo posėdžių sekretorę, bandė jai perkelti teisėjo pareigą – liudytojo prisaikdinimą; taip pat nurodoma, kad teisėja pernelyg mažai laiko palieka pasirengti bylas nagrinėti teismo posėdyje, o teismo posėdžių sekretoriui surašyti protokolus, atlikti kitas jam priskirtas funkcijas; teisėjos bendravimas su personalu nėra tinkamas, kai kuriais atvejais nepagarbus, menkinantis; tai pat nurodytas atvejis, kad TEDK konstatavo, jog teisėja teismo posėdžio metu nesusilaikė nuo nereikšmingų replikų, vėlėsi į diskusijas, kartais prarasdavo kantrybę, posėdžio metu pakeldavo balsą; be to, išvadoje nurodoma, kad teisėja I.Š. neadekvačiai reagavo į organizacinės veiklos patikrinimo akte nustatytus trūkumus. Nuomonėje nurodoma, kad iš esmės peržengdama savo kompetencijos ribas ėmėsi vykdyti teismo administravimo funkcijas, atlikdama kitų teisėjų priešpriešinius patikrinimus, ėmėsi ginti savo poziciją ne dalykiškai, ne konstruktyviai ir ne teisiniais argumentais, o pakeltu tonu viešų susirinkimų metu, reikšdama iš esmės nepagrįstą ir sava interpretacija paremtą pasipiktinimą.

Teisėja I.Š. nurodė, kad su šiais išvadoje nurodytais teiginiais ir faktais nesutinka ir teigia, kad 2017 m. rugpjūčio 30 d. patikrinimas atliktas nesilaikant 2015 m. gegužės 18 d. Teisėjų tarybos nutarimu „Dėl administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų nuostatų; nurodė, kad nesutinka su išvadomis, nes dėl bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso efektyvumo jokių pastabų niekada neturėjo, taip pat neturėjo jokių skundų dėl netinkamo elgesio su proceso dalyviais ar teismo darbuotojais; bylų nagrinėjimui visada pasiruošia tinkamai, posėdžiauja tiek kiek reikia, kad išnagrinėtų bylą; jos darbo metu gal buvo tik keli atvejai, kada posėdžiai užtrukdavo keliomis minutėmis pietų pertraukos metu, tačiau tai buvo sąlygota

objektyvių priežasčių; teisėja negali atsakyti už tai, kad teismo posėdžių sekretoriai nespėja atlikti savo funkcijų, ji savo darbo laiką suplanuoja taip, kad spėtų, tačiau nespėjimą gali sąlygoti tai, kad teismo administracijos darbuotojai posėdžių sekretorius įpareigoja atlikti ir kitų teisėjų posėdžių sekretorių funkcijas; mano, kad teismo administracija negali teisėjui nurodyti, kada ir kaip, kokias bylas nagrinėti, kaip organizuoti teismo posėdžius, parinkti bylos nagrinėjimo taktiką. Teigia, kad tokias teismo vadovų išvadas ji supranta kaip kišimąsi į teisėjo veiklą, trukdymu teisėjui vykdyti teisingumą; nurodo, jog susirinkimų metu ji gynė savo, kaip teisėjos interesus, naudojosi teise pasisakyti, replikuoti ir siekdama apginti save ėmė duomenis iš LITEKO, savo darbo palyginimui su kitų teisėjų darbu. Teisėja mano, kad 2017 metais jos darbo patikrinimas buvo organizuotas ne tam, kad patikrinti ar laikomasi terminų, ar laiku atliekami proceso veiksmais, o surasti ir net dirbtinai sukurti bet kokias problemas, susijusias su teisėjos darbu, ir nepaisant ar jos yra sąlygotos teisėjos veiksmų ar neveikimo, ar jos yra sąlygotos su teisėja dirbusių sekretorių, kitų teismo darbuotojų veiksmų ar neveikimo, ar jos yra sąlygotos aplinkybių, kurios nepriklauso nei nuo teisėjos, nei nuo su teisėja kada nors dirbusių sekretorių, t. y. surašytos išvados tendencingos, nesąžiningos, nekolegiškos, neetiškos, spekuliatyvios. Patikrinimas atliktas ir išvada surašyta tikslu sumenkinti teisėją, pažeminti ir pakenkti jai, kaip teisėjai ir kaip asmeniui. Teigia, kad tikrinimas, jo inicijavimas, atlikimas ir išvadų formulavimas yra jos atžvilgiu taikomo mobingo dalis. Mano, kad jai nebuvo sudaryta galimybė pasinaudoti teise pasiaiškinti. Su patikrinimo išvada teisėja galėjo susipažinti tik 2017-09-06, tačiau jos nuomonės niekas neklausė. Teisėja pati, savo iniciatyva 2017-10-27 pateikė atsiliepimą, į kurį dėmesio niekas nekreipė. Nebuvo patikrinimo akto aptarimo. Nurodo, kad dėl bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso efektyvumo jai niekada nebuvo pareikšta priekaištų nei iki 2017 m. patikrinimo, nei vėliau. Teigia, kad nei iki 2017 m. nei vėliau dėl bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso efektyvumo, priekaištų nei teisėjai, nei jos komandai pareikšta nebuvo iš jokių kitų subjektų. Teisėja neturėjo jokių priekaištų, jokių skundų dėl darbo, dėl bendravimo su teismo darbuotojais, su ja betarpiškai dirbančiais žmonėmis: teismo sekretoriais, padėjėjais, vertėjais, darbuotojais, kurie prižiūri procesinių sprendimų vykdymą ir kitais. Neturėjo priekaištų ir dėl bendravimo su proceso dalyviais, teismo lankytojais, bei, bet kuriais kitais asmenimis. Teigia, kad ji yra socialus ir nekonfliktiškas žmogus, su visais bendrauja draugiškai, dalykiškai ir su niekuo nekonfliktuoja. O jeigu buvo kokių nors panašių nusiskundimų dėl jos bendravimo, darbo organizavimo, etikos kodekso reikalavimų pažeidimų, tai jai nesuprantama, kodėl ji savo darbovietėje, Vilniaus miesto apylinkės teisme, apie tai nieko iki pat 2017-09-07, t. y. kada jai buvo įteikta patikrinimo išvada, nežinojo. Jeigu buvo kokių nusiskundimų jos elgesiu, tai ji pati pirmoji tai turėjo sužinoti, nes kitaip negali ką nors pakeisti savo elgesyje, jei negauna jokio atgalinio ryšio. Tik, post faktum, jau po visų patikrinimų, teisėjai buvo pateiktos išvados, kurių iki to laiko neturėjo teisės nei kvestionuoti, nei ginčyti, nei vertinti, ir nuo kurių negalėjo gintis. Mano, kad tai yra nesąžininga ir yra netinkamas pačios teismo administracijos darbo organizavimas.

Pareiškėja I.Š. teigia, kad sprendimas dėl jos patikrinimo priimtas atsižvelgiant į tai, jog 2016 m. ji rašė tarnybinius pranešimus dėl teismo posėdžių sekretorės darbo: nes ji netinkamai surašė protokolą ir netinkamai atliko kitas funkcijas, neišsiuntė šaukimo, bei neišsiuntė bylos į apeliacinės instancijos teismą, net tris mėnesius laikė paslėpusi ją savo stalčiuje, netinkamai surašė protokolą, neišsiuntė nuosprendžio turto areštų registru, dėl to buvo panaikintas laikinasis nuosavybės teisių apribojimas. Teisėja nurodo, kad tai nebuvo pavieniai, nereikšmingi suklydimai, o nuolat pasikartojantis sekretorės darbo bruožas, jos netinkamas pareigų atlikimas. Tarnybinius pranešimus ji rašė tik tada, kai tai buvo neišvengiama, nes priešingu atveju sekretorės darbo trūkumai būtų aiškinami teisėjos netinkamu darbo organizavimu. Dėl šios priežasties teisėja mano, kad pretekstas patikrinimui buvo dirbtinai sugalvotas, nes reikėjo suorganizuoti kažkokį patikrinimą ir situaciją su sekretore iškreipti teisėjos nenaudai. Teigia, kad tai yra kišimasis į teisėjo veiklą.

Teisėja I.Š. apibendrinusi išdėstyta teigia, kad tuomet eidamas Vilniaus apylinkės teismo pirmininko pavaduotojo pareigas (dabar Vilniaus apylinkės teismo pirmininkas) M. K. atlikdamas ir surašydamas 2017 m. rugpjūčio 30 d. „Teisėjos I.Š. veiklos patikrinimo išvadą“ elgėsi nesąžiningai, nekolegiškai ir pažeidė Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 16 straipsnyje išdėstytus solidarumo principą, reikalaujantį, kad teisėjai tarpusavio santykius grįstų pasitikėjimu, sąžiningumu, tolerancija (TEK 16 straipsnio 1 punktą), padėtų vienas kitam darbinėje veikloje, keistūsi įgyta patirtimi ir žiniomis (TEK 16 straipsnio 2 punktą), taip pat M. K. 2017-08-30 tikrinimo išvadoje iškraipydamas faktus, darydamas tendencingas, teisėją menkinančias išvadas, pažeidė padomumo principą, reikalaujantį darbinėje veikloje elgtis sąžiningai, nemenkinti kitų bendradarbių (TEK 13 straipsnio 3 punktą, 5 punktą), darydamas išvadas, kurios pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Teismų įstatymo nuostatas, draudžiančias kištis į teisėjo veiklą, be to atlikdamas ir surašydamas patikrinimo išvadą nesilaikė Administravimo teismuose nuostatų nustatytos tokių tikrinimų organizavimo, atlikimo tvarkos. Pažeidė ir pareigingumo principą, reikalaujantį laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, savo pareigas atlikti nepriekaištingai (TEK 15 straipsnio 1 punktą, 3 punktą), dėl to jam turi būti iškelta drausmės byla ir jis patrauktas drausminėn atsakomybėn.

Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkas M. K. pateikė paaiškinimą dėl teisėjos I.Š. nurodytų aplinkybių ir nurodė, kad teismo pirmininką teikti Teisėjų atrankos komisijai nuomonę apie teisėjo asmenines savybes, svarbias aukštesnės pakopos teisėjos pareigoms užimti, įpareigoja Teisėjų tarybos 2014 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 13P-41 -(7.1.2) patvirtintų Asmenų, siekiančių tapti aukštesnės pakopos teismo (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) teisėjais, vertinimo kriterijų 4 punktą. Taigi, nuomonę apie teisėjos I.Š. asmenines savybes teikė kaip Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkas, vykdydamas teisės aktais nustatytas pareigas. Pats dokumento pavadinimas „nuomonė“ leidžia manyti, jog teismo pirmininkas, kaip teismo administravimo funkcijas atliekantis asmuo, turi teisę šiame dokumente dėstyti savą teisėjo asmeninių savybių vertinimą, paremtą teisme atliktais patikrinimais, tiesioginiu bendravimu su pačiu teisėju, taip pat gautą bendraujant su kitais asmenimis (teisėjų padėjėjais, posėdžių sekretorėmis, teisėjais ir kt.), tiesiogiai dirbančiais su teisėju, apie kurį teikiama nuomonė. Pirmininkas išreiškė nuomonę, kad argumentai, kuriais teisėja kvestionuoja 2017 m. rugpjūčio 30 d. išvados Nr. TSDR-405a teisėtumą ir pagrįstumą bei įvardina ją kaip tendencingą, yra nepagrįsti. Nurodo, kad Vilniaus apygardos teismo komisijos 2017 m. vasario 3 d. akto „Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės administracinio darbo patikrinimo aktu“, pasirašytu komisijos pirmininkės teisėjos N. Š. 13 puslapyje išdėstytas susirūpinimas dėl teisėjos I.Š. ir posėdžių sekretorės tarpusavio santykių, įžvelgiamos galimos darbo organizavimo problemos bei pateiktas siūlymas į Vilniaus miesto apylinkės teismo organizacinės veiklos priežiūros planą įtraukti patikrinimą, siekiant nustatyti, kaip organizuojamas teisėjos I. Š. ir jos komandos darbas. Pirmininko nuomone, šis faktas parodo, kad jis ir teismo pirmininkė L.B. jokie išankstinio nusistatymo atlikti teisėjos I. Š. darbo organizavimo patikrinimą neturėjo, o jis inicijuotas išorinio administratoriaus - Vilniaus apygardos teismo. Taip pat pirmininkas pažymi, kad vadovaujantis tuo metu galiojusiu Administravimo teismuose nuostatų 36 punktu, asmenys, nesutinkantys su administravimo subjekto, priėmusio sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, sprendimu (nutarimu, įsakymu) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo, turi teisę pateikti skundą per 20 darbo dienų nuo sprendimo (nutarimo, įsakymo) gavimo dienos, o toks skundas paduodamas Teisėjų tarybai. Taip pat pirmininkas nurodo, kad anksčiau nustatytų aplinkybių, būdamas Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininku, ir teikdamas 2018 m. gruodžio 10 d. nuomonę Teisėjų atrankos komisijai, nutylėti negalėjo. Pirmininkas patvirtino, kad buvo ir nusiskundimų dėl teisėjos bendravimo ir tai nėra melagingi teiginiai, taip pat pažymėjo, kad teisėjos I.Š. prašyme aptariamasis įvykis, kai teisėja kitų proceso dalyvių akivaizdoje nepagarbiai bendravo su teismo posėdžių sekretore, buvo užfiksuotas atsitiktinai, o ne pačios posėdžių sekretorės iniciatyva. Taip

pat pirmininkas patvirtino, kad priešingai nei teigia teisėja I.Š., 2018 m. gruodžio 10 d. pateikta nuomonė nėra vien tik neigiamai ją apibūdinanti. Joje nurodyta, kad pastaruoju metu kitų darbuotojų nusiskundimų dėl teisėjos netinkamo bendravimo iš esmės nebeliko, o tai rodo, jog teisėja reaguoja į minėtuose dokumentuose išdėstytas pastabas.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijai pateiktame teikime teisėja I.Š. nurodo, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė L.B. 2017 m. gegužės 2 d. priėmė įsakymą „Dėl komisijos sudarymo teisėjos I. Š. veiklai patikrinti“ ir šio įsakymo pagrindu buvo atliktas teisėjos I.Š. bei kartu su ja dirbančios teismo posėdžių sekretorės patikrinimas, tikslu nustatyti, kiek laiko teisėja ir teismo posėdžių sekretorė yra užimtos teismo posėdžiuose, ar pagal teisėjos paskirtų teismo posėdžių grafiką jai lieka laiko pasirengti bylas nagrinėti teisme, surašyti procesinius sprendimus, ar teismo posėdžių sekretorės laisvu nuo posėdžiavimo laiku gali spėti atlikti kitas funkcijas ir pan. 2017-09-04 dieną grįžus į darbą po atostogų, 2017-09-06 jai buvo įteikta 2017-08-30 Teisėjos I.Š. veiklos patikrinimo išvada Nr. TSDR-40Sa. 2017 m. rugpjūčio 30 d. išvada surašyta atlikus patikrinimą už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 4-8 d., vasario 15-19 d., spalio 3-14 d. ir gruodžio 12-16 d. Teigiama, jog laikotarpiai pasirinkti atsitiktiniu būdu. Teisėja I.Š. nesutinka, kad 2017-05-02 Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės L.B. įsakymas Nr. V-59 „Dėl komisijos sudarymo teisėjos I.Š. veiklai tikrinti“ atitinka ir galimus pagal Administravimo teismuose nuostatų 13 punkte numatytus vidiniam teismų administravimui keliamus tikslus. Nurodo, kad išvada buvo patvirtinta 2017-09-06 tuometinės teismo pirmininkės L.B. rezoliucija, kai toks dokumentas rezoliucija gali būti tvirtinamas tik tada, kai atlikus patikrinimą nėra nustatomi trūkumai ir nėra teikiamos rekomendacijos. Taigi, tikrinimas ir dokumentas priimtas visiškai nesilaikant nustatytos tvarkos. Nesuprantama, kas tai per dokumentas - 2017-08-30 teisėjos I. Š. veiklos patikrinimo išvada ir kokia jo teisinė reikšmė, kas per išvados jame formuluojamos ir kas jame buvo konstatuota, jeigu jis buvo patvirtintas tik rezoliucija, kuri galima tik tada, kai nėra nustatomi trūkumai ir nėra teikiamos rekomendacijos. Tai rodo, kad tikrinimą atlikęs M.K.ir jį patvirtinusi tuometinė teismo pirmininkė L.B. nesilaikė Administravimo teismuose nuostatuose nustatytos tvarkos tokiems tikrinimas atlikti, ir netgi dokumentui keliamos formos reikalavimų, tuo pažeidė Teisėjo etikos kodekso pareigingumo principo reikalavimus. Teisėja I.Š. teigia, kad 2017-08-30 jos veiklos vertinimo patikrinimo išvada ir pats patikrinimas buvo tendencingi, neobjektyvūs, šališki, o jį atlikę ir patvirtinę teisėjai L.B. ir M. K. elgėsi neetiškai. Nurodo, kad jos teiginį patvirtina tai, kad parengus patikrinimo išvados (akto) projektą jai nebuvo sudaryta galimybė su juo susipažinti, nebuvo sudaryta jokia galimybė pateikti prieštaravimus dėl patikrinimo išvados (projekto), kaip tai yra numatyta Administravimo teismuose nuostatų 26 punkte, nesudaryta jokia galimybė kaip nors kitaip pasiaiškinti. Teisėja I.Š. nurodo, kad 2017-08-30 jos veiklos patikrinimo išvadoje teismo pirmininkui buvo pasiūlytos tokios rekomendacijos ir pasiūlymai: supažindinti teisėją su išvada ir aptarti su ja nustatytus organizacinio darbo trūkumus bei bendravimo su darbuotojais problemas, atkreipti jos dėmesį į galimus Teisėjų etikos kodekso nuostatų pažeidimus, atlikti pakartotinį jos organizacinio darbo bei bendravimo su personalu patikrinimą. Iš išvardintų rekomendacijų buvo įgyvendinta tik viena - teisėjai buvo pateikta patikrinimo išvada ir ji su ja išsamiai galėjo susipažinti. Jokio aptarimo su teisėja „dėl organizacinio darbo trūkumų“ bei „bendravimo su darbuotojais problemų“ nebuvo, taip pat niekas nenurodė jai į galimus Teisėjų etikos kodekso nuostatų pažeidimus. Išvadoje nėra tikslios nuorodos, koks teisėjos elgesys gali pažeisti Teisėjų etikos kodeksą. Teisėja akcentuoja, kad nebuvo atliktas pakartotinis jos organizacinio darbo bei bendravimo su personalu patikrinimas, kaip tai nurodoma išvadoje. Teisėja teigia, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė L.B., tvirtindama tokias išvadas, elgėsi tyčia, sąmoningai, siekdama ją įžeisti, sumenkinti ir pažeminti, tokie jos veiksmai pažeidžia Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnio 3 punkto, 16 straipsnio 1 punkto reikalavimus.

Apibendrinama teisėja I.Š. nurodo, kad tuometinė Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė (dabar Vilniaus apygardos teismo pirmininkė) L.B. organizuodama ir 2017-09-06 rezoliucija patvirtinama 2017-08-30 Teisėjos I.Š. veiklos patikrinimo išvadą elgėsi nesąžiningai, nekolegiškai ir pažeidė TEK 16 straipsnio 1 punkte įtvirtintą solidarumo principą, reikalaujantį, kad teisėjai tarpusavio santykius grįstų pasitikėjimu, sąžiningumu, tolerancija, padėtų vienas kitam darbinėje veikloje, keistūsi įgyta patirtimi ir žiniomis (TEK 16 straipsnio 2 punktas), L.B., atlikdama patikrinimą, tvirtindama išvadą nesilaikė Administravimo teismuose nuostatuose įtvirtintų reikalavimų.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijai pateiktame teikime teisėja I.Š. nurodo, kad 2016 metais ji pretendavo į Kauno apygardos teismo teisėjo pareigas, buvo atliktas neeilinis jos veiklos vertinimas ir 2016-09-20 surašyta išvada dėl jos veiklos vertinimo Nr. 48P-135- (7.8.4). Vilniaus apygardos teismo pirmininkas V. Z. surašė 2016-08-29 išvadą Nr. LS-21 apie Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjos I. Š. profesinę veiklą ir asmenines savybes. Šioje VAT pirmininko išvadoje apibūdinant teisėjos bendravimo gebėjimus, t. y. dalykinį bendravimą su kitais teisėjais, advokatais, prokurorais, proceso dalyviais, teismo ir kitų teismų bei kitų institucijų darbuotojais, kitais asmenimis ir kt., V. Z. nurodė, kad „apie teisėjos asmenines savybes turima informacija yra gana prieštaringa. Viena vertus, teisėja atrodo labai ramaus būdo, paprastai labai rami, net lėta, kita vertus, turimi žodiniai nusiskundimai dėl pasitaikančių teisėjos labai aštrių, nemandagių pasisakymų proceso dalyviams arba kolegoms ir teismo darbuotojams, dėl konfliktiškumo santykiuose su Vilniaus miesto apylinkės teismo administracija, verčia į teisėjos charakterio bruožus žiūrėti atidžiau“. Teisėja teigia, kad šie teiginiai pakenkė jos savijautai, motyvacijai, reputacijai. Remiasi 2016-09-20 neeilinio jos veiklos vertinimo išvada Nr. 48P-135-(7.8.4), kurioje ji apibūdinta labai teigiamai. Teisėja nurodo, kad VAT pirmininkas V. Z. šiuos pareiškėjai nesuprantamus teiginius vėl pakartojo, teikdamas 2016-09-06 motyvuotą nuomonę dėl kandidatės į Kauno apygardos teismo teisėjos pareigas I. Š. Teisėja I.Š. teigia, kad aukščiau nurodyti teiginiai yra visiškai melagingi ir niekuo nepagrįsti, ji visiškai nesupranta, kas tai yra, ir mano, kad jie į jos vertinimo dokumentus buvo įrašyti tyčia, siekiant ją apšmeižti, pakenkti ir pažeminti. Nurodo, kad V. Z. jai žodžiu paaiškino, jog šie teiginiai - tai L.B. nuolatiniai žodiniai nusiskundimai ja ir jos elgesiu. Jis paaiškino, kad apie ją (I. Š.) asmeniškai žinojo tik tiek, kad ji yra labai ramaus būdo, t. y. paprastai labai rami, net lėta. Daugiau jis jos nepažinojo, todėl visą kitą parašė iš L.B. žodžių. Teisėjos manymu, šie teiginiai atsirado L.B. žodinių nusiskundimų dėl neva jos (I.Š.) labai aštrių, nemandagių pasisakymų proceso dalyviams arba kolegoms ir teismo darbuotojams, dėl konfliktiškumo santykiuose su Vilniaus miesto apylinkės teismo administracija, ir yra išsakyti tuometinės Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės L.B. Nurodė, kad žodžiu jai aiškinantis su tuo metu Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininke L. B., L. B. paneigė taip kalbėjusi su Vilniaus apygardos teismo pirmininku V. Z. Teisėja I. Š. nurodo, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė L.B. parašė 2016-08-22 išvadą Nr. V2-1142 apie Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjos I.Š. procesinę veiklą ir asmenines savybes. Šioje išvadoje apie teisėjos asmenines savybes nurodyta, jog jos „dalykinis bendravimas su kitais teisėjais, advokatais, prokurorais, proceso dalyviais, teismo ir kitų teismų bei kitų institucijų darbuotojais, kitais asmenimis yra tinkamas, ji yra pareiginga, reikli, tinkamai save vertinanti, pastovių siekių, metodiška, kryptinga, pasitikinti savo sprendimais. Ir nenurodyta visiškai nieko apie tai, kad teisėja konfliktuoja su teismo administracija, kad jos elgesiu, aštriais ir nemandagiais pasisakymais skųstūsi teisėjai, teismo darbuotojai, proceso dalyviai“ ir pan. Teigia, kad tai tik patvirtina faktą, jog V. Z. 2016-08-29 išvadoje Nr. LS-21 minėtus neigiamai teisėją I. Š. apibūdinančias charakterio bruožus nurodė absoliučiai be jokio pagrindo, ir tai yra ne kas kita, kaip paprasčiausia tikrovės neatitinkanti informacija, niekinanti ir žeminanti ją, kaip asmenį ir kaip teisėją, kuri griaua pasitikėjimą ja. Be to, V. Z. rašytose nuomonėse apie I. Š., teisėjos manymu, gausu ir kitokių nepagrįstai ją menkinančių ir netinkamų jos asmenybės bei profesinės veiklos apibūdinimų, išsireiškimų, o būtent

2016-09-06 nuomonėje dėl kandidatavimo į Kauno apygardos teismą yra nurodoma: „bendraujant su teisėja susidaro ramaus, pasveriančio savo žodžius ir veiksmus asmens įspūdis, tačiau kartais susidaro įspūdis, kad ji jaučia tam tikrą nepasitikėjimą savimi, tvirtumo ir vidinės pusiausvyros trūkumą.“ Vilniaus apygardos teismo pirmininkas V.Z. išvadoje nurodo, kad „teisėja apylinkės teisme buvo pradėjusi nagrinėti civilės bylas. Buvo akivaizdu, kad tokių bylų nagrinėjimas nebuvo stiprioji teisėjos profesinių gebėjimų dalis“. Teisėja I.Š. šiuos išvadoje nurodytus teiginius ginčija specialisto 2015-03-06 LR VRM Medicinos centro psichologo surašyta psichologinio vertinimo išvada Nr. 329, kurioje nurodoma, kad jos asmenybė yra santūraus būdo, dalykiška, išlaikanti socialinį atstumą, nelinkusi atskleisti savo išgyvenimų ir atkreipti į save aplinkinių dėmesį. Pasitikinti savimi ir savo sprendimais, analitinio mąstymo, konstruktyvi, valinga, pastabi, siekianti tobulinti savo žinias ir gebėjimus, vengianti konfliktinių situacijų ir įtampos. Veikloje - savarankiška, įsigilinti, analizuojanti, veiksmus apgalvojanti, konkreti. Socialinės adaptacijos ir emocijų savikontrolės įgūdžiai yra geri. Teisėja I.Š. teigia, kad Vilniaus apygardos teismo pirmininko V. Z. teiginių, neigiamai apibūdinančių jos asmenį, nurodymas aukščiau išvardintuose dokumentuose, padarė jai ne tik asmeninę psichologinę žalą, ji prarado pasitikėjimą savimi, savo kolegomis, nusivylė teismų sistema ir joje dirbančiais žmonėmis, tai turėjo esminės įtakos jos motyvacijai dirbant šiame darbe, pasitikėjimui mūsų valstybe.

Teisėja I.Š. prašo Vilniaus apygardos teismo teisėjui V. Z. už teisėjų etikos reikalavimų pažeidimą (Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalies 2 punktas), t. y. solidarumo principo pažeidimą, kuris suponuoja pareigą teisėjų tarpusavio santykius grįsti pasitikėjimu, sąžiningumu, tolerancija, taktiškumu ir mandagumu, padėti vienas kitam darbinėje veikloje, keistis įgyta patirtimi ir žiniomis (Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 16 straipsnio 1 punktas, 2 punktas), taip pat pažeidimą pareigos vadovautis padorumo principu, t. y. darbinėje veikloje elgtis sąžiningai, korektiškai, mandagiai ir garbingai (Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 13 straipsnio 3 punktas), pareigingumo principo pažeidimą, t. y. pareigos nepažeisti kitų teisės aktų, iškelti drausmės bylą.

Vilniaus apygardos teismo teisėjas V.Z. pateikė paaiškinimą dėl teisėjos I. Š. teikime nurodytų aplinkybių, kuriame nurodė, kad prieš pareikšdamas savo nuomonę atrankos komisijai, visuomet asmeniškai bendraudavo su kiekvienu pretendentu, taip pat klausdavo teismo, kuriame teisėjas dirba, pirmininko nuomonės, o esant papildomoms abejonėms - labai dažnai kalbėdavo su kitais kartu su pretendentu dirbančiais teisėjais. Teigė, kad teisėjo asmeninių savybių vertinimas, galintis būti reikšmingas jo pareigų atlikimui, yra labai sudėtingas ir menkai reglamentuotas. Dėl to aukštesnio teismo pirmininkui tenka nelengva užduotis pateikiant savo nuomonę atrankos procedūrų eigoje. Galbūt todėl toks vertinimas neretai būna labai lakoniškas, neinformatyvus, formalus ir standartizuotas, neatskleidžiantis reikšmingų teisėjo charakterio bruožų ir teisėjo neindividualizuojantis. Nurodė, kad informacija apie teisėją I. Š. buvo pateikta remiantis pakankamu kiekiu įvairių informacijos šaltinių (savo bendravimo su teisėja patirtimi, teismo, kuriame teisėja dirba, pirmininkės nuomone, kitų teisėjų nuomonėmis) apie jos asmenines savybes. Tokia išvada nepretenduoja į absoliučią tiesą, tačiau objektyviai atspindi esamas kartu su teisėja dirbančių asmenų nuomonių tendencijas ir gali būti diskutuojama, ginčijama, o atrankos komisijos - priimama arba atmetama, nes jos galutinai nesaisto.

Komisijos posėdžio metu I.Š. patvirtino teikime nurodytas aplinkybes ir argumentus bei paaiškino, kad remiantis jos bylų nagrinėjimo 2016 m. - 2017 m. statistika bei teisėjos atlikta kitų Vilniaus miesto apylinės teismo teisėjų bylų nagrinėjimo analize, kuri buvo daryta teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis, teisėja dirbo greitai, intensyviai bei operatyviai. Teisėja paaiškino, kad M.K. išsakyta kritika dėl bylų nagrinėjimo termino pažeidinėjimo yra nepagrįsta. Teisėja nurodo, kad 2017 m. atliktas organizacinės veiklos patikrinimas yra nepagrįstas, patikrinimui atlikti buvo ieškoma formalaus preteksto. Teisėja paaiškino, kad vienas iš patikrinimo tikslų – santykiai su personalu. Tačiau, kaip nurodė teisėja, jos tarnybiniai

pranešimai buvo parašyti remiantis objektyviomis aplinkybėmis. Taip pat teisėja paaiškino, kad ji neskundė patikrinimo išvados teisės aktų nustatyta tvarka, nes, vadovaujantis Administravimo teismuose nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ 36 punktu, gali būti skundžiamas nutarimas arba įsakymas, tuo tarpu minimas dokumentas (patikrinimo išvada) neatitiko patvirtintos formos – buvo įformintas tik rezoliucija. Taip pat išreiškė nuomonę, kad jos sprendimą neskūsti patikrinimo išvados lėmė ne tik jos neatitikimas nustatytam įforminimui, bet ir įsitikinimas, kad jos atžvilgiu patikrinimas atliekamas tendencingai, o išvadą apskundus nebus imamasi veiksmų. Teisėja I.Š., vertindama teisėjų M. K., L. B. bei V. Z. pateiktuose paaiškinimuose nurodytas aplinkybes bei argumentus laikėsi teikime išdėstytos pozicijos, kad 2017 metais jos darbo patikrinimas buvo organizuotas ir patikrinimo išvados surašytos siekiant sumenkinti, pažeminti ją kaip teisėją ir kaip asmenį.

Atsakydama į Komisijos narių pateiktus klausimus teisėja I.Š. teigė, kad negali įvardinti tikslų priežasčių, dėl kurių yra diskredituojama. Kaip numanomą priežastį teisėja I.Š. nurodė jos pateiktus prieštaravimus tuometinei Vilniaus apylinkės teismo pirmininkei L.B. dėl kasmetinių atostogų suteikimo tvarkos bei jos ginčijimą pateikiant ieškinį teismui. Taip pat nurodė, kad į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją kreipėsi norėdama, kad teikime nurodyti teisėjai atsakytų už tai, kad ją šmeižia bei persekioja.

Drausmės bylą teisėjui M.K. kelti atsisakytina.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelia teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, numatytų Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (toliau – ir Teismų įstatymas) 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinančios priežasties.

Svarstant teisėjo drausminės atsakomybės klausimą privaloma nustatyti teisėjo kaltę, kuri yra būtina drausminės atsakomybės sąlyga.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, spręsdama, ar yra pagrindas teisėjui M. K. kelti drausmės bylą, teikime nurodytus teisėjo veiksmus vertina pagal tai, ar Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkas M. K. atlikdamas ir surašydamas 2017 m. rugpjūčio 30 d. teisėjos I.Š. veiklos patikrinimo išvadą bei 2018 m. gruodžio 10 d. pateikdamas nuomonę apie teisėjos I.Š. asmenines savybes, svarbias aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigoms užimti, pažeidė Teisėjų etikos kodekso 16 straipsnyje įtvirtintą solidarumo principą, nustatantį, kad teisėjai tarpusavio santykius grįstų pasitikėjimu, sąžiningumu, tolerancija bei padėtų vienas kitam darbinėje veikloje, keistūsi įgyta patirtimi ir žiniomis, Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnyje apibrėžtą padorumo principą, reikalaujantį darbinėje veikloje elgtis sąžiningai, nemenkinti kitų bendradarbių bei Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnyje nustatytą pareigingumo principą.

Dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2017 m. rugpjūčio 30 d. (reg. Nr. TSDR- 405a) teisėjos I.Š. patikrinimo išvados

Pagal nustatytą teisinį reguliavimą (Teismų įstatymo 103 straipsnio 1 ir 5 dalis, Administravimo teismuose nuostatų 5 punktas) vidiniam teismų administravimui (teismo organizacinei veiklai) teisės aktų nustatyta tvarka vadovauja teismo pirmininkas. Teismo pirmininkas jam priskirtas teismo vidaus administravimo funkcijas atlieka asmeniškai, tačiau prireikus gali pavesti jas atlikti teismo pirmininko pavaduotojui (-ams), skyrių pirmininkams, kitiems teisėjams. Taigi, teismo pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir skyriaus pirmininkas yra teismo pareigūnai, kurie Teismų įstatymo, kitų įstatymų bei teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja ir prižiūri administravimą teisme, taip pat kontroliuoja, kaip laikomasi Teisėjų etikos kodekso reikalavimų.

Pagal Administravimo teismuose nuostatų 25 punktą kompleksinio ir tikslinio patikrinimo atvejais turi būti priimtas administravimo subjekto sprendimas (nutarimas, įsakymas) dėl tokio patikrinimo organizavimo, patikrinimo dalykas (apimtis) ir terminas. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) gali būti sudaroma komisija (nurodoma sudėtis), skiriamas komisijos pirmininkas. Tikslinio patikrinimo atveju planas paprastai nesudaromas, o užduotys ir jų įgyvendinimo tvarka detalizuojama administravimo subjekto sprendime (nutarime, įsakyme) dėl patikrinimo organizavimo.

Nagrinėjamu atveju Vilniaus apygardos teismas 2017 m. vasario 24 d. raštu Nr. TR-147 Vilniaus miesto apylinkės teismui pateikė Vilniaus apygardos teismo komisijos 2017 m. vasario 3 d. Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės administracinio darbo patikrinimo aktą, kuriame be kita ko, buvo pateiktas pasiūlymas į teismo organizacinės veiklos priežiūros planą įtraukti patikrinimą, siekiant nustatyti kaip organizuojamas teisėjos I.Š. ir jos komandos darbas (2017 m. vasario 3 d. išvados rezoliucinės dalies 2 punktas). Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkas 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-59 „Dėl komisijos sudarymo teisėjos I. Š. veiklai patikrinti“ sudarė komisiją, į kurios sudėtį buvo įtrauktas tuometinis teismo pirmininko pavaduotojas M. K. Atsižvelgiant į nurodytą pavedimą, buvo atliktas teisėjos I. Š. veiklos patikrinimas, kurio tikslas – nustatyti kiek laiko teisėja ir teismo posėdžių sekretorė yra užimtos posėdžiuose, ar pagal teisėjos paskirtų teismo posėdžių grafiką jai lieka laiko pasirengti bylas nagrinėti teisme, surašyti procesinius sprendimus, ar teismo posėdžių sekretorė laisvu nuo posėdžiavimo laiku gali spėti atlikti kitas funkcijas. Komisija, kurią sudarė teisėjas M. K., teismo pirmininko patarėja L. U. bei teisėjo padėjėja G. V., 2017 m. rugpjūčio 30 d. patikrinimo išvada raštu Nr. TSDR-405a pateikė Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkei L.B., kuri 2017 m. rugsėjo 6 d. rezoliucija ją patvirtino.

Su patikrinimo išvada, joje nurodytais faktais bei jų interpretavimu teisėja I. Š. nesutiko ir savo argumentus bei vertinimus išdėstė 2017 m. spalio 26 d. atliepime „Į teisėjos I. Š. veiklos patikrinimo išvadą“.

Pažymėtina, kad už teismo organizacinės veiklos priemonių, skirtų teismo administravimo tikslams užtikrinti, tinkamą įgyvendinimą bei kontrolę konkrečiame teisme yra atsakingas vidinio teismo administravimo subjektas. Komisija atkreipia dėmesį, kad administravimo subjektai pagal teisės aktais jiems suteiktus įgaliojimus turi teisę nuspręsti dėl vidinio administravimo priemonių pasirinkimo individualioje situacijoje, taip pat jiems suteikta teisė, įvertinus konkretų atvejį, priimti sprendimą dėl tikslinio patikrinimo inicijavimo.

Taigi, teisėjos I. Š. dėstomi argumentai, kad tiksliniai jos veiklos patikrinimai buvo inicijuojami ir atliekami neturint tam jokio teisinio ir faktinio pagrindo, Komisijos yra vertinami kritiškai.

Komisija pažymi, kad vadovaujantis nustatytu reguliavimu, galiojusių patikrinimo išvados priėmimo laiku, asmenys, nesutinkantys su administravimo subjekto, priėmusio sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, sprendimu (nutarimu, įsakymu) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo, turi teisę Teisėjų tarybai pateikti skundą per 20 darbo dienų nuo sprendimo (nutarimo, įsakymo) gavimo dienos.

Iš teikimo medžiagos matyti, kad teisėja I.Š. šia teise nepasinaudojo, argumentuodama tuo, kad jos veiklos patikrinimas ir patikrinimo išvada priimta visiškai nesilaikant nustatytos tvarkos, jos teisinė reikšmė jai nėra suprantama. Teisėjos I. Š. tvirtinimu, ji nematė prasmės skųsti patikrinimo išvados Teisėjų tarybai, nesitikėdama objektyvaus ir skaidraus išnagrinėjimo.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, Komisija teisėjos I. Š. teiginius, kad teisės aktų nustatyta tvarka dėl patikrinimo išvados į Teisėjų tarybą ji nesikreipė ne tik dėl formalių jos trūkumų, bet ir nesitikėdama objektyvaus tyrimo, vertina kaip nepagrįstus objektyviais duomenimis.

Komisija pažymi, kad Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs, kad teisminės valdžios visavertiškumas ir nepriklausomumas suponuoja jos savireguliaciją ir savivaldą, kuri apima *inter alia* teismų darbo organizavimą, teisėjų profesinio korpuso veiklą (Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2006 m. gegužės 9 d. nutarimai).

Taigi teismo pirmininkas, būdamas atsakingu už vidinio teismo administravimo tikslų, *inter alia* proceso operatyvumą, teismo teisėjų ir teismų personalo veiklos efektyvumą, pasiekimą, turi teisę ir pareigą taikyti Administravimo teismuose išvardintas, ir kitas, teismo pirmininko manymu, aktualias priemones, tame tarpe ir veiklos patikrinimus. Tačiau, kaip ne kartą pažymėta Teisėjų etikos ir drausmės komisijos praktikoje, administravimas teismuose neturi pažeisti Konstitucijos 109 straipsnyje įtvirtinto teismų (teisėjo) nepriklausomumo principo. Tačiau teisėjų nepriklausomumo principas negali būti suprantamas taip plačiai, kad būtų paneigtos realios teismo pirmininko galimybės priimti administracinio – organizacinio pobūdžio sprendimus.

Atsižvelgiant į tai, kad teisėja I.Š. kvestionuojamos patikrinimo išvados teisėtumo ir pagrįstumo įgaliotam subjektui, t. y. Teisėjų tarybai neskundė, Komisija neturi pagrindo daryti išvados, jog M. K., atlikdamas patikrinimą bei surašydamas 2017 m. rugpjūčio 30 d. išvadą, elgėsi nesąžiningai, nekolegiškai, patikrinimo išvadoje iškraipė faktus, darydamas tendencingas bei teisėją I. Š. menkinančias išvadas, pažeidė Teisėjų etikos kodekso 16 straipsnyje įtvirtintą solidarumo principą, 13 straipsnyje įtvirtintą padorumo principą bei 15 straipsnyje nustatytą pareiškimo principą.

Dėl 2018 m. gruodžio 10 d. Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko M.K. nuomonės apie teisėjos I.Š. asmenines savybes, svarbias aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigoms užimti

Nagrinėjamu atveju teisėja I.Š. teigia, kad M. K. nuomonė apie jos asmenines savybes, svarbias aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigoms užimti yra nepagrįsta, joje remiamasi išimtinai tendencinga, nesilaikant nustatytos tvarkos surašyta 2017 m. rugpjūčio 30 d. teisėjos I. Š. veiklos patikrinimo išvada bei kitomis faktinėmis aplinkybėmis.

Pažymėtina, kad Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo (toliau – Veiklos aprašo), patvirtinto Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-135(7.1.2) 17 punkte nustatyta, jog teismo, kuriame dirbo vertinamuoju laikotarpiu vertinamas teisėjas pirmininko nuomonėje turi atsispindėti vertinamo teisėjo profesinė veikla ir asmeninės savybės. Taigi, pagal Vertinimo tvarkos aprašo 17 punktą teisėjo veiklos vertinimo procese turi būti pateikti du dokumentai: aukštesnės pakopos teismo pirmininko išvada ir, kaip nagrinėjamu atveju, teismo, kuriame dirba vertinamas teisėjas, pirmininko nuomonė.

Pagal Veiklos aprašo 2 ir 3 punktuose nustatytus teisėjų veiklos vertinimo tikslus ir principus, vertinimo procedūra turi remtis iš anksto ir aiškiai nustatytais kriterijais gaunama informacija apie teisėjų turimų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis, o teisėjų veiklos vertinimas grindžiamas teisinio tikrumo ir

apibrėžtumo, teisėtų lūkesčių, teisėjų nepriklausomumo, visapusiško ir objektyvaus teisėjų veiklos vertinimo bei kitais Teismų įstatyme nurodytais principais.

Nors nei Teismų įstatyme, nei Vertinimo tvarkos apraše nėra imperatyviai nustatyta, kad teismo, kuriame dirba vertinamas teisėjas, pirmininko teikiama nuomonė ir aukštesnės pakopos pirmininko teikiama išvada su duomenų apibendrintu vertinimu būtų lemiami ir nekvestionuojami duomenys Vertinimo komisijai priimant sprendimą, Komisijos nuomone, teismo pirmininko teikiamos išvados turinys neturi prieštarauti Veiklos apraše nustatytiems teisėjo veiklos tikslams, principams, o dėstymo stilius turi atitikti oficialiam dokumentui keliamus reikalavimus, t. y. būti racionaliai argumentuotas, negali būti grindžiamas tik prielaidomis, paremtomis subjektyviomis nuostatomis.

Komisija atkreipia dėmesį, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko M.K. pateiktoje Nuomonėje apie teisėjos I. Š. asmenines savybes, svarbias aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigoms užimti, pateiktas teisėjos vertinimas: „teisėja I.Š. neadekvačiai reagavo į organizacinės veiklos patikrinimo akte nustatytos veiklos trūkumus. Iš esmės peržengdama savo kompetencijos ribas ėmėsi vykdyti teismo administravimo funkcijas, atlikdama kitų teisėjų priešpriešinius patikrinimus, ėmėsi ginti savo poziciją ne dalykiškai, ne konstruktyviai ir ne teisiniais argumentais, o pakeltu tonu, viešų susirinkimų metu, reikšdama iš esmės nepagrįstą ir sava interpretacija paremtą pasipiktinimą“. Nors Komisija neturi duomenų apie 2017 m. rugpjūčio mėn. atlikto patikrinimo išvadoje pateiktų rekomendacijų teisėjai I.Š. įgyvendinimą, tačiau iš Komisijai pateikto Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjų, nagrinėjančių baudžiamąsias bylas, 2017 m. rugsėjo 26 d. susirinkimo protokolo kopijos matyti, kad susirinkimo metu buvo svarstyta situacija dėl teisėjos I. Š. atlikto patikrinimo. Minėtame protokole pažymėta, kad „teisėja I.Š. parašė laišką dėl atlikto patikrinimo. Šis patikrinimas buvo atliktas Vilniaus apygardos teismo iniciatyva. Administracija priėmė sprendimą neviešinti patikrinimo išvados, nes tai susiję su konkrečiu žmogumi. Tame laiške paminėtas vienas punktas, tačiau jų buvo keli.“

Aukščiau paminėti Nuomonėje pateikti vertinimai Komisija leidžia daryti išvadą, kad tarp Vilniaus miesto apylinkės teismo administracijos ir teisėjos I. Š. susiklostė konfliktinio pobūdžio santykiai, kurie tęsiasi nuo teisėjos veiklos patikrinimo, atlikto 2017 m. rugpjūčio mėn.

Taigi, Komisijos vertinimu, Nuomonėje apie teisėjos I. Š. asmenines savybes pateikti M.K. teiginiai, kad „teisėja neadekvačiai reagavo į organizacinės veiklos patikrinimo akte nurodytus trūkumus“ yra pertekliniai, neviseškai korektiški bei sudarantys prielaidas manyti apie besitęsiančius konfliktinius santykius tarp teisėjos I.Š. ir teismo administracijos, kurie nėra sprendžiami dalykiškai ir konstruktyviai.

Komisija atkreipia dėmesį, kad teismo pirmininkui ir kitiems teismo pareigūnams turi būti keliam ypač aukšti Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnyje nustatyto padarumo principo – (nemenkinti kitų bendradarbių darbo, elgtis su jais bei kitais asmenimis pagarbiai, spręsti konfliktines situacijas taikiai ir mandagiai, nereikšti niekam kitam paniekos, neįžeidinėti, neplūsti, nevartoti smurto) laikymosi standartai.

Komisija pažymi, kad tiek teikimo medžiagoje, tiek Komisijos posėdžio metu pateikdama žodinius paaiškinimus, teisėja I.Š. teismo administracijos veiksmus jos atžvilgiu vertino kaip tendencingus, neobjektyvius, šališkus, siekiant ją sumenkinti kaip asmenį ir kaip teisėją. Teisėjos vertinimu, tokį neetišką ir nekolegišką teismo administracijos atstovų, o būtent buvusios Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės L.B. bei dabartinio šio teismo pirmininko M.K. elgesį lemia subjektyvus ir nepagrįstas neigiamas jos (I. Š.) vertinimas, kurį, teisėjos nuomone, galėjo inspiruoti jos inicijuoti teisminiai ginčai dėl kasmetinių atostogų suteikimo bei apskirtai Vilniaus miesto apylinkės teisme vyraujančios nepakantumo bei priešiško kitokiai nuomonei tendencijos.

Pažymėtina, kad teisėja I.Š. nurodytus teiginius grindžia pateikdama Vilniaus miesto apylinkės teismo raštinės vedėjos V. D. 2019 m. balandžio 24 d. raštą „Dėl Vilniaus miesto

apylinkės teismo darbo sąlygų“, kuriame informuojama, kad „Vilniaus miesto apylinkės teisme šiuo metu situacija sudėtinga, darbuotojai įbauginti, jaučia pastovią įtampą, nepagarbą ir sunkias darbo sąlygas, teisme taikomi dvigubi standartai, skiriamos nepagrįstos nuobaudos“.

Komisija pastebi, kad ir teismo pirmininko M. K. 2019 m. balandžio 11 d. rašte, skirtame Teisėjų etikos ir drausmės komisijai, pažymima, jog „teismo administracija nuolat bendrauja su didele dalimi teismo personalo, nuolat gauna įvairius nusiskundimus dėl kitų darbuotojų, taip pat teisėjų elgesio, dažnu atveju darbuotojai vengia kreiptis raštu, nutyli panašias aplinkybes bijodami susidorojimo, neigiamos reakcijos jų atžvilgiu, o administracija tokias aplinkybes sužino net iš trečiųjų šalių“.

Aukščiau paminėtas teismo pirmininko M. K. santykių tarp teismo darbuotojų, teisėjų vertinimas rodo, kad teisme galimi tam tikri organizacinės - administracinės veiklos trūkumai, sudarantys sąlygas bręsti asmeniniams konfliktams bei neigiamam darbo klimatui.

Pažymėtina, kad teismo pirmininkui, kaip vidiniam teismo administratoriui, teisės aktais suteikti platūs įgaliojimai ir pareigos užtikrinant teismo bei teisėjų veiklos efektyvumą. Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininko 2017 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-6 patvirtintu „Vilniaus miesto apylinkės teismo nuostatų“ 21.2 p. nustatyta, jog teismo pirmininkas užtikrina, kad Teismo veikloje būtų laikomasi tarptautinių ir Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, Teisėjų tarybos nutarimų ir kitų teisės aktų. Komisijos nuomone, ši nuostata *inter alia* reiškia ir teismo administracijos pareigą sukurti tinkamą, emociškai saugią darbo aplinką, o šios aplinkos užtikrinimui imtis įvairių organizacinių bei teisinių priemonių.

Atsižvelgiant į tai, Komisijos nuomone, yra tikslinga rekomenduoti Teisėjų tarybai atlikti Vilniaus miesto apylinkės teismo administracinės veiklos patikrinimą.

Taigi, Komisija, įvertinusi teikimo medžiagą bei teisėjos I. Š. žodinius paaiškinimus, negali daryti išvados, kad nurodyti teisėjo M. K. veiksmai atliekant jam teisės aktuose nustatytas pareigas – atlikti teisėjo veiklos patikrinimą, teikti nuomonę, kuri yra sudedamoji teisėjo veiklos vertinimo dalis, buvo kryptingai nukreipti prieš teisėją I. Š., siekiant ją pažeminti ir diskredituoti, ir taip buvo pažeisti Teisėjų etikos kodekso 16 straipsnyje įtvirtinto solidarumo, Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnyje įtvirtinto padarumo bei Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnyje įtvirtinto pareigingumo principų reikalavimai.

Drausmės bylą teisėjai L.B. kelti atsisakytina

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, spręsdama, ar yra pagrindas teisėjai L. B. kelti drausmės bylą, teikime nurodytus teisėjo veiksmus vertina pagal tai, ar tuometinė Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė (dabar Vilniaus apygardos teismo pirmininkė) organizuodama ir 2017 m. rugsėjo 6 d. rezoliucija patvirtindama 2017 m. rugpjūčio 30 d. teisėjos I. Š. veiklos patikrinimo išvadą, pažeidė Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 16 straipsnyje įtvirtintą solidarumo principą, reikalaujantį, kad teisėjai tarpusavio santykius grįstų pasitikėjimu, sąžiningumu, tolerancija, padėtų vienas kitam darbinėje veikloje, keistusi įgyta patirtimi ir žiniomis, pareigingumo principą, reikalaujantį nepažeisti kitų teisės aktų reikalavimų, savo pareigas atlikti nepriekaištingai, profesionaliai ir dalykiškai, padarumo principą, reikalaujantį darbinėje veikloje elgtis sąžiningai, nemenkinti kitų bendradarbių.

Kaip minėta, teismo pirmininkas yra teismo pareigūnas, kuris teisės aktų nustatyta tvarka vadovauja teismo organizaciniam darbui, taip pat yra atsakingas už vidinio teismo administravimo tikslų, nurodytų Administravimo nuostatų 13 punkte užtikrinimą, ir tokiu būdu turi teisę ir pareigą taikyti teisės aktuose numatytas priemones teismo, teisėjų ir teismų personalo

darbo efektyvumui užtikrinti

Pažymėtina, kad tuometinė Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkė L.B., vadovaudamasi Teismų įstatymo 103 straipsnio 4 dalimi bei, atsižvelgdama į Vilniaus apygardos teismo pirmininkės administracinio darbo bei bylų nagrinėjimo organizavimo ir terminų patikrinimų išvadų ir jų įgyvendinimo teiktą pasiūlymą, įsakymu sudarė komisiją atlikti teisėjos I.Š. ir jos komandos darbo patikrinimui. Patikrinimo apimtis – nustatyti kiek laiko teisėja I.Š. ir teismo posėdžių sekretorė yra užimtos posėdžiuose, ar pagal teisėjos paskirtų teismo posėdžių grafiką lieka laiko pasirengti bylas nagrinėti teisme, surašyti procesinius sprendimus, ar teismo posėdžių sekretorė laisvu nuo posėdžiavimo laiku gali spėti atlikti kitas funkcijas ir panašiai.

Komisija teisėjos I. Š. teikime bei Komisijos posėdžio metu išsakytus teiginius apie neigiamą nusistatymą jos atžvilgiu bei ją diskredituojančius veiksmus, kurie yra šmeižikiško pobūdžio, vertina kaip subjektyvius ir neturinčius realaus pagrindo juos vertinti kaip pažeidžiančius Teisėjų etikos kodekso nustatytus principus.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad teisėja I.Š. nepasinaudojo jai teisės aktuose nustatyta teise pateikti skundą dėl administravimo subjekto, priėmusio sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, sprendimo, t. y. neteikė skundo Teisėjų tarybai, neginčijo patikrinimo išvadoje nurodytų faktinių aplinkybių bei jų vertinimo, neturi pagrindo daryti išvados, kad tuometinė Vilniaus apylinkės teismo pirmininkė L.B. (dabar Vilniaus apygardos teismo pirmininkė) organizuodama ir 2017-09-06 rezoliucija patvirtindama 2017-08-30 teisėjos I. Š. veiklos patikrinimo išvadą, pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus solidarumo, padarumo ir pareiškimo principus.

Drausmės byla teisėjui V.Z. kelti atsisakytina

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, sprendama, ar yra pagrindas teisėjui V.Z. kelti drausmės bylą, teikime nurodytus teisėjo veiksmus vertina pagal tai, ar teisėjas V. Z., būdamas Vilniaus apygardos teismo pirmininku ir 2016 m. rugpjūčio 28 d. išvadoje Nr.LS-21 pateikdamas nuomonę apie Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjos I. Š. profesinę veiklą ir asmenines savybes, taip pat pateikdamas 2016 m. rugsėjo 6 d. Vilniaus apygardos teismo motyvuotą nuomonę dėl kandidatės į Vilniaus apygardos teismo teisėjo pareigas I.Š. ir nurodydamas teiginius, kad „kita vertus, turimi žodiniai nusiskundimai dėl pasitaikančių teisėjos labai aštrių nemandagių pasisakymų proceso dalyviams arba kolegoms ir teismo darbuotojams, dėl konfliktškumo santykiuose su Vilniaus miesto apylinkės teismo administracija vertė į teisėjos charakterio bruožus žiūrėti atidžiau“, nepažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtinto solidarumo principo.

Kaip minėta aukščiau, aukštesnės pakopos teismo pirmininkas (nagrinėjamu atveju - Vilniaus apygardos teismo tuometinis pirmininkas V. Z.), vadovaudamasis Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-135(7.1.2) 17 punktu, Teisėjų atrankos komisijai pateikė nuomonę apie teisėjos I. Š. profesinę veiklą.

Komisija sutinka su teisėjo V. Z. pateiktame rašytiniame paaiškinime išdėstyta nuomone, kad teisėjo asmeninių savybių vertinimas, galintis būti reikšmingas jo pareigų atlikimui, yra labai sudėtingas ir menkai reglamentuotas.

Komisija pažymi, kad teismo pirmininkas, teikdamas nuomonę apie teisėjo asmenines savybes, yra įpareigotas laikytis teisinio tikrumo ir apibrėžtumo, teisėtą lūkesčių, teisėjų nepriklausomumo, visapusiško ir objektyvaus teisėjų veiklos vertinimo principų, kitų Lietuvos Respublikos teismų įstatyme nurodytų principų, tai pat yra saistomas Teisėjų etikos kodekse nustatytų reikalavimų.

Komisija teisėjos I.Š. teikime bei Komisijos posėdžio metu išsakytus priekaištus teisėjui V.Z., kad jis pokalbio metu nurodė kitas aplinkybes nei pateiktoje rašytinėje nuomonėje, vertina kaip nepagrįstus įrodymais.

Komisija pažymi, kad V. Z. pateiktų aukščiau minėtų dokumentų turinys nesudaro pagrindo daryti išvados, kad teisėjas V. Z., pateikdamas nuomonę apie teisėjos I. Š. asmenines savybes, pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintą solidarumo principą.

Apibendrinant tai, kas aukščiau išdėstyta, Komisija rekomenduoja Teisėjų tarybai atlikti Vilniaus miesto apylinkės teismo administracinės veiklos patikrinimą teisėjų ir teismo personalo darbo/ veiklos efektyvumo srityje.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis Teisėjų garbės teismo nuostatų, patvirtintų 2014 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr.13P-68-(7.1.2) „Dėl Teisėjų garbės teismo nuostatų patvirtinimo“ 51 punktu, kiekvienas teisėjas, manantis, kad jo garbė yra pažeista kito teisėjo ar kitų teisėjų, turi teisę paduoti prašymą Garbės teismui dėl teisėjo garbės gynimo.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, vadovaudamasi Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 84 straipsniu, Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 44.2 punktu,

nusprendžia:

atsisakyti iškelti drausmės bylas Vilniaus apygardos teismo pirmininkei L.B., Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkui M.K.ir Vilniaus apygardos teismo teisėjui V.Z..

Komisijos nariai:

Aurelijus Gutauskas
Sigita Jokimaitė
Gintautas Būga
Jurgita Paužaitė-Kulvinskienė
Tomas Janeliūnas